

caninum

ಅಚಾರ್ಯ ಆತ್ಮಯೆ

కథా సంగ్రహం

విశ్వనాథం, రంగనాథం, జగన్నాథం బాల్య స్నేహితులు. విశ్వనాథం జమిందారు. అతని కూతురు విజయ. రంగనాథం ని దివాను. అతని కొడుకు చంద్రం. జగన్నాథం కొడుకు సూర్యం. విశ్వనాథానికి జగన్నాథమంటే అమిత అభిమానం. య పుట్టకముందే నాకు కూతురుపుడితే నీ కొడుక్కు ఇస్తా వాగ్దానంచేశాడు. ఆ ఉద్దేశంతోనే సూర్యానికి ధన యంచేసి గాక్షరు చదివించాడు. జగన్నాథం మాత్రం సహాయాన్ని అప్పుగానే భావించి, తన ఆస్తి అంతా తాకట్టు సీచ్చాడు. విశ్వనాథం చనిపోతూ ఆ ఆస్తి తీసుకోవద్దని, ప్రవనూలుచేయవద్దని విజయకు చెప్పాడు. ఆమె అలాగే వాగ్దానం చేసింది.

రంగనాథం ఇదంతా పసికట్టాడు. విజయను పంజరంలో కలాపెట్టి, తన కోడలుగా చేసుకోవాలని అతని ఎత్తు.

సూర్యం జమిందారీ గ్రామంలో హాస్పిటల్ కూడా నీ తెలిసి, తన ఇల్లే హాస్పిటల్ చేసి ప్రజాసేవ చేస్తున్నాడు. నాథాని కిది కనుకుట్టు విజయకు తెలియకుండా, రామ కిరం సాకుతో ఇల్లు స్వాధీనం చేసుకొని, సూర్యాన్ని వెళ్ళ గాడు. తండ్రి కిచ్చిన వాగ్దానం నెరవేర్చలేనందుకు ను కుమిలిపోయింది. ఆ పాపానికి పరిహారంగా తన ప్త్యం సూర్యానికి అర్పించాలనుకుంది.

విజయ - సూర్యం మనసులు మౌనంగా దగ్గరవు తున్నాయి. అది తెలిసి రంగనాథం విజయ-చంద్రం ప్రేమించు కున్నారని, సూర్యం వాళ్ళమధ్య కలతలు పెడుతున్నాడని చెప్పాడు. సూర్యం తప్పుకోవాలని నిర్ణయించుకొని, విజయను నిరాదరించాడు. అతని ప్రవర్తన అనుమానానికి దారితీసింది. సూర్యంవద్ద నర్సుగా పనిచేస్తూన్న రాధమీద విజయకు అను మానం. దాన్ని రగిలించాడు రంగనాథం. ఆ అక్కసుకొద్దీ చంద్రంతో వివాహానికి అంగీకరించింది విజయ. ముహూర్తం పెట్టారు. అప్పుడు నిజం బయటపడింది. తన తండ్రి వ్రాసిన ఉత్తరాలు బయటపడ్డాయి. తన వివాహాన్నిగురించి ఆయన ఆశ కూడా తెలిసింది. కానీ, తా నంతకుపూర్వమే మాట ఇచ్చింది. మాట తప్పడమా? మనసు చంపుకోవడమా? ఏం చేయాలి?

ఇంతలో, ఇంత అపనిందపడ్డ రాధను సూర్యమే పెళ్ళా డాలి. రేపే ముహూర్తం. వాడి కాళ్లు, చేతులు కట్టయినా పెళ్ళి జరిపిస్తానన్నాడు రామదాసు.

అయోమయంలో పడింది విజయ.

ఎవరి పెళ్ళి ఎలా జరిగింది?

మాట నిలిచిందా? మనసు గెలిచిందా?

చూడండి.

పాటలు

పాట - 1

న : నార్ల చిరంజీవి పాడినది : సుశీల, జానకి, సరోజిని,
నాధం, రంగనాధం, జగన్నాధం :

తప్పెట్లోయ్ తాళాలోయ్ - దేవునిగుళ్ళో బాజాలోయ్
చప్పెట్లోయ్ సరదాలోయ్ - పిల్లలె బళ్ళో రాజాలోయ్
నాధం : బడికి గుడికి తేడాలేదోయ్ -

భక్తిశ్రద్ధా ఒకటేనోయ్

నాధం : పలకా బలపం అక్కడికి

నాధం : పళ్ళూ పూలూ ఇక్కడికి

॥తప్పెట్లోయ్॥

నాధం : ఎం. బి. బి. ఎస్. డాక్టర్నాతా

నాధం : అబ్బో - రంగునీళ్ళతో డబ్బు గుంజకు

నాధం : డోకాలేని వకిలునోతా

నాధం : ఆ-తప్పుడు కేసుకు వత్తాసీయకు

నాధం : మన కే గొప్పలు వద్దోయ్ -

మంచివాళ్ళమైతే చాలోయ్

॥తప్పెట్లోయ్॥

నాధం : మేటి చదువులు మెదడుకు బలము

నాధం : ఆటలు పాటలు వంటికి బలము

నాధం : రెండూ వుండే దండిమనుష్యులే

నిండుదనం మన జన్మభూమికి

॥తప్పెట్లోయ్॥

మనసులు కలసిన స్నేహాలు

మిల మిల మెరిసే దిపాలు

రంగనాధం : వేరైతేనేం దేహాలు

జగన్నాధం : ఒకటేగా మన ప్రాణాలు

॥తప్పెట్లోయ్॥

పాట - 2

రచన : శ్రీ శ్రీ

పాడినది : సుశీల, ఘంటసాల,

సూర్యం : ఓహూ ! నిలబడితే పడిపోయే నీరసపు నీడవంటి

బీదవాడా

రాధ : మనిషిగా బ్రతికేందుకు కనీసావసరాలైనా

లేనివాడా - అయ్యయ్యో

సూర్యం : కాశీపట్నం చూడర బాబూ, కల్లాక పడుంటేని గరిబూ

ఇద్దరు : అల్లోలక్ష్యణాని అల్లాడే, పల్లెలదుస్థితి కేమి జవాబు?

సూర్యం : నిగాశతోను నిస్పృహలోను తెరువేరుగని నిరుపేదలు

రాధ : మురికిగుంటలు ఇరుకు కొంపలు నిండిన చీకటిపేటలు

సూర్యం : పాడురోగాలు మోసుకు తిరిగి ప్రజలనుచంపే ఈగలు

కరువూ బరువూ పరితాపాలు,

కలసి వెరసి మన పల్లెలు ॥కాశీ॥

శరీరాల్లో అర చటాకై నా రక్తంలేని దరిద్రులనే

పీల్చుకుతింటాడు - దోమరాక్షసుడు

రాధ : వాడి దుంపతెగ -

మేడల్లో మిడ్డెల్లో నివసించేవారి

జోలికై నా పోడుగదా - అయ్యయ్యో

గార్వం : వైద్యసహాయం అసలేలేదు -

వున్నా దొరకవు - మందులు

గాధ : డాక్టరుకోసం వెతికేలోగా, రోగులు గుటుక్కు మందులు

గార్వం : నెత్తురుపీల్చే వృత్తిపరులె-మన గ్రామాలకు కామందులు

దొరలూ దోమలు పల్లెజనాలను -

పంచుకు నంచుకు తిందురు ||కాశీ||

ప్రజలతో సమానంగా కష్టసుఖాలను,

పంచుకుంటామంటారు - మన వినాయకులు

గాధ : అవునవును సుఖాలన్నీ తమకు దక్కించుకొని

కష్టాలన్నీ మనకు వదిలేస్తారు - అయ్యయ్యో

గార్వం : ఎవరోవచ్చి సాయంచేస్తారనువకోడమే పొరబాటు

గాధ : పదవులువస్తే ప్రజను మరవడం

బడానాయకుల అలవాటు

గార్వం : మనలో శక్తి మనకే తెలియదు -

అదేకదా మన గ్రహపాటు

తెలిసీ కలిసీ నిలిచిననాడు - ఎదుటివాడి కది

తలపోటు ||కాశీ||

రచన : శ్రీ శ్రీ

పాట - 3

పాడినది : మంటసాల

రామదాసు :

శ్రీ నగజాతనయం సహృదయం చింతయామి సదయం

సహృదయం సహృదయం శ్రీ నగజాతనయం ||

శ్రీరామశక్తులారా ! ఇది సీతాకల్యాణ సత్కథ. నలభై రోజులనుంచి చెప్పిన కథ. చెప్పినచోట చెప్పకుండా చెప్పకొస్తున్నాను. అంచేత కించిత్తు గాత్రసౌలభ్యానికి అభ్యంతరం వీడ్పడినట్లు తోస్తుంది. నాయనా ! కాస్త పాలు, మిరియాలు ఏమన్నా ? -

ఒకడు : చిత్తం - సద్దం.

భక్తులారా ! సీతామహాదేవి స్వయంవరానికి ముల్లోకాల నుంచి విచ్చేసిన వీరాధివీరులో అందరినీ ఆకర్షించిన ఒకే ఒక దివ్యసుందరమూర్తి... ఆహా ! అత డెవరయ్యా అంటే -

రఘురాముడు. రమణీయ వినీలఘనశ్యాముడు. వాడు నెలరేడు సరిజోడు. మొనగాడు. వాని కనులు మగమీల నేలురా వాని నగవు రతనాల జాలురా వాని జూచి మగవార లైన మైమరచి మరుల్కొనెడు మరోమరుడు, మనోహరుడు. రఘురాముడు -

ఆ ప్రకారంగా విజయంచేస్తున్న శ్రీరామచంద్రమూర్తిని అంతఃపుర గవాక్షమునుండి సీతాదేవి ఓరకంట చూచినదై చెంగటనున్న చెలికత్తెతో -

ఎంత సొగసుగాడే, మన సింఠలోనె దోచినాడే

మోము కలువరేడే - నా నోముఫలము వీడే

శ్యామలాభిరాముని చూడగ - నా మది వివరమాయె

నేడే ||ఎంత||

ఇక్కడ సీతాదేవి ఇలా పరవశయైయుండగా అక్కడ
యంవర సభామండపంలో జనకమహాపతి సభాసదులను
చి, అనియె నిట్లు—

ఓ యనఘులారా! నా అనుగుపుత్ర సీత
వినయాదిక సద్గుణవ్రాత, ముఖవిజిత లలిత జలజాత
ముక్కంటి వింటి నెక్కిడజాలిన - యెక్కటి జోదును నేడు
మక్కువమీరగ వరించి మల్లెల మాలవైచి పెండ్లాడు.

అని యీ ప్రకారం జనకమహారాజు ప్రకటించగానే,
లోనివారందరూ ఎక్కడివా రక్కడ చల్లబడిపోయారట.
హవీరుడైన రావణాసురుడు కూడా 'హా' ఇది నా ఆరాధ్య
వమగు పరమేశ్వరుని చాపము. దీనిని స్పృశి చుటయే
హాపాపము' అని అనుకొనినవాడై వెనుదిరిగిపోయాడట.

సంతకరంబున —

ఇనకుల తలకుడు నిలకడగల క్రొక్కారు మెరపువలె నిల్చి
తన గురువగు విశ్వామిత్రుని ఆశీర్వాదము తలదాల్చి
సరమల మదగజ గమనముతోడ స్వయంవర వేదికచెంత
మదనవిరోధి శరాసనమును తన కరమును బూనినయంత
ఫెళ్లుమనె విల్లు - ఘంటలు ఘల్లుమనె - గుభిల్లుమనె
గుండె నృపులకు

ఝల్లుమనియె జానకి దేహము ఒక నిమేషమ్మునందె
నయము జయమును భయము విస్మయము గదుర
శ్రీమద్రమారమణ గోవిందో హరి!

భక్తులందరూ చాలా నిద్రావస్థలో వున్నట్లుగావుంది.
మరొక్కసారి - జై శ్రీమద్రమారమణ గోవిందోహరి

భక్తులారా! ఆ విధంగా శ్రీరామచంద్రమూర్తి శివధను
ర్భంగము గావించినాడు.

అంతట—

భూతలనాధుడు - రాముడు
ప్రీతుండై - పెండ్లియాడె, పుధుగుణమణి
సంఘాతన్ - భాగ్యోపేతన్ సీతన్
భూతలనాధుడు - రాముడు
ప్రీతుండై - పెండ్లియాడె—
శ్రీమద్రమారమణ గోవిందోహరి—

పాట - 4

రచన : ఆచార్య ఆత్రేయ

పాడినది : ఘంటసాల.

సూర్యం :

వన్నె చిన్నె లన్నీవున్న చిన్నదానివే అన్నీవున్నదానివే
ఎన్నివున్నా జోడు లేక లేనిదానివే - ఏమీ లేనిదానివే—
ఉత్త అడదానివే

తిరిగే చక్రాలున్నా - పై కెగిరే గుఱ్ఱాలున్నా
కల్లెపట్టి కల్లనుగట్టి నడిపే మొనగాడుండాలి ||వన్నె||
అందనిదైనాగానీ నరులందరు కోరుదు రందాన్ని
తూకంవేసి పాకంచూసి, డెందం ఒకరికె ఇవ్వాలి ||వన్నె||
అందం డెందం కలిపి - ఆనందం అర్థం తెలిపే

అతగాడొకడు జతయైనపుడు, అన్నీవున్న
వనుకోవాలి ||వన్నె||

పాట - 5

రచన : ఆచార్య ఆత్మేయ పాడినది : సుశీల, ఘంటసాల.

రామదాసు :

పాహిరామప్రభో ! వరదా, శుభదా, పాహి దీనపాలా
వెలుగు చూపవయ్యా మదిలో కలత బాపవయ్యా

విజయ :

మహాత్ములైనా దురాత్ములైనా, మనుజులపేరనె మసలేరయ్యా
అందరికీ నీ అభయం కలదని, అనుకోమందువ దేవా ||వె||
నేరకచేసిన కారణమున మా నేరము నేరము కాకపోవునా?
కన్నీరే ఆ కలుషమునంతా కడిగివేయునా రామా ||వె||
కల రూపేదో కలవో లేవో ఎదవున్నది యీ వేదనకేసో
ఏది అన్నెమో ఏది పున్నెమో ఎరుగలేము శ్రీరామా ||వె||

పాట - 6

రచన : దాశరథి పాడినది : సుశీల, ఘంటసాల.

జయ : నా కంటిపాపలో నిలిచిపోరా
నీ వెంట లోకాల గెలువనీరా
ఈనాటి పున్నమి - ఏనాటి పున్నెమో
జాబిలి వెలిగేను మనకోసమే

గార్వ : నెయ్యాలలో తలపుటుయ్యాలలో

అందుకొందాము అందని ఆకాశమే ||నాకంటి||

ఆ చందమామలో ఆనందసీమలో

వెన్నెల స్నానాలు చేయుదమా

విజయ : మేఘాలలో వలపు రాగాలలో

దూరదూరాల స్వర్గాల చేరుదమా ||నాకంటి||

ఈ పూలదారులు ఆ నీలితారలు

తీయని స్వప్నాల తేలింపగా

సూర్యం : అందాలను తీసి బంధాలను

అల్లుకొందాము డెందాలు పాలించగా ||నాకంటి||

పాట 7

రచన : ఆచార్య ఆత్మేయ పాడినది : పితాపురం, వనంత, కోరన్.

ఆడ : మా కిట్టయ పుట్టినదినము తానీ తానారే తానీ

కిలకిలాని నవ్వెను జగము తానీ తానారే తానీ

మగ : పిల్లనగ్రోవి వినుము తానీ తానారే తానీ

నల్లని సామిని కనుము తానీ తానారే తానీ

ఆడ : మన పల్లే బృందావనము, మన మనసే దేవాలయము

||తానీ తానారే తానీ||

మగ : నందారె దేవ నందారె, నందాకుమారా నందారె

కోరన్ : నందారె దేవ నందారె, నందాకుమారా నందారె

ఆడ : నందారె దేవ నందారె, నందాకుమారా నందారె

కోరన్ : నందారె దేవ నందారె, నందాకుమారా నందారె

ఆడ : చల్లను అమ్మే పిల్లను చేరి

న : చల్లను అమ్మే పిల్లను చేరి
అల్లరిచేసి చల్లను తాగి

న : అల్లరి చేసి చల్లనుతాగి

: పులుపెక్కె పిల్లా వలపింత కలుపని

న : పులుపెక్కె పిల్లా వలపింత కలుపని

గొల్లున నవ్వేపు కిట్టయ్యా, కొంటికిట్టయ్యా
ఎట్టయ్యా నీతో ఎట్టయ్యా

॥నందారె॥

: నల్లనయ్య ఏ యిల్లు దూరినా

న : నల్లనయ్య ఏ యిల్లు దూరినా
వెన్నముద్దకని వెతికి చూసేము

న : వెన్నముద్దకని వెతికి చూసేము

ః : వెన్నతోపాటు ఏ కన్నె మనసో

న : వెన్నతోపాటు ఏ కన్నె మనసో

కాజేసి పోతావు, కిట్టయ్య దొంగ కిట్టయ్య,
ఎట్టయ్య నీతో ఎట్టయ్యా

॥నందారె॥

ః : చీరెలు దోచి చెట్టెక్కినావు

రఫ్ : చీరెలు దోచి చెట్టెక్కినావు

సిగ్గున భామలు మొగ్గలైనారు

రన్ : సిగ్గున భామలు మొగ్గలైనారు

గ : పుట్టేది గిట్టేది బట్ట లేకని

కోరన్ : పుట్టేది గిట్టేది బట్ట లేకని

బురిడీలు కొట్టేవు కిట్టయ్య చిలిపి కిట్టయ్య,

ఎట్టయ్య నీతో ఎట్టయ్యా

॥నందారె॥

పాట - 8

రచన : ఆచార్య ఆశ్రేయ

పాడినది : సుశీల

రాధ : బంగరునావ - బ్రతుకు

బంగరునావ - దాన్ని

నడిపించు నలుగురికి మేలైన త్రోవ

అనుమానం చీకటులు ఆవరించినా

అపనిండల తుఫానులు అడ్డగించినా

కదిలిపోవు కాలచక్ర మాగిపోవునా

నావనడిపించు నలుగురికి మేలైన త్రోవ ॥బంగరునావ॥

విజయ : అనురాగం వెన్నెలలు అంతరించినా

ఆశలన్నీ త్రాచులై కాటువేసినా

రాధ : జీవితము జీవించి ప్రేమించుటకే

నావనడిపించు నలుగురికి మేలైన త్రోవ ॥బంగరునావ॥

విజయ : కనులున్నది కన్నీటికి కొలను లౌటకా

వలపన్నది విఫలమై విలపించుటకా ?

రాధ : దొరకబోని వరము బ్రతుకు మరణించుటకా

నావనడిపించు నలుగురికి మేలైన త్రోవ ॥బంగరునావ॥

తారాగణం:

గేశ్వరరావు, కృష్ణకుమారి, రేలంగి, గుమ్మడి,
గిరిజ, సూర్యకాంతం, సురభి కమలాబాయి
మీనాబం, వై. వి. రాజు, కె. వెంకటేశ్వరావు, మల్లాది,
కృపి, బేబి స్వర్ణలత, మాస్టర్ బాబు, మాస్టర్ నాగరాజు,
మాస్టర్ దుంబు.

గెస్టు ఆర్టిస్టు : నాగయ్య

★

నిర్మాతలు :

కె. సత్యనారాయణ - డి. శ్రీరామమూర్తి

రచన, దర్శకత్వం :

ఆచార్య ఆత్రేయ

టెక్నిషియన్లు

పాటలు	...	శ్రీశ్రీ, దాశరథి, నార్ల చిరంజీవి, ఆత్రేయ
సంగీతం	...	పెండ్యాల
కెమెరా	...	వి. యల్. రాయ్, వి. రాయ్
సౌండు	...	ఎ. కృష్ణన్, బి. వి., ఎ. వెంకటాచలం
కళ	...	గోఖలే
డ్యాన్సు	...	వెంపటి సత్యం, చోప్రా
కూర్పు	...	ఎన్. ఎస్. ప్రకాశం
ప్రొడక్షన్	...	ఆర్. రంగరాజన్
అసోసియేట్ డైరెక్టరు	...	కె. రాఘవేంద్రరావు

స్టూడియో : విజయ్, వాహిని

— శ్రీ ఫిలింస్ లిమిటెడ్